

Sprawozdanie Wydziału krajowego

w sprawie założenia szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W sprawie założenia szkoły gospodarstwa lasowego, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 10. Stycznia 1874 uchwałę następującej treści:

- 1) W poczuciu naglącej potrzeby dla kraju szkoły gospodarstwa lasowego, Sejm postanawia założenie tejże, uznaje ją za zakład krajowy z tem atoli zastrzeżeniem, że co do subwencji państwowej wliczoną będzie ta szkoła do kategorii szkół rolniczych, dla których Ministerstwo rolnictwa stałą subwencję przyrzeka;
- 2) szkoła ta ma być stałą, samoistną, średnią szkołą gospodarstwa lasowego, założoną we Lwowie;
- 3) pomieszczoną być ma we własnym budynku z odpowiednim gruntem na szkółki leśne;
- 4) szkołą zarządza kuratorya z trzech osób, a mianowicie: delegata Rządu, delegata Wydziału krajowego i delegata Komitetu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego;
- 5) ciało nauczycielskie składa się z dwóch stałych profesorów fachowych i pomocników; profesorów mianuje Wydział krajowy na przedstawienie kuratoryi za uprzednią zgodą Ministerstwa rolnictwa; pomocników zaś mianuje kuratorya a zatwierdza Wydział krajowy;
- 6) profesorowie stali mają prawa i obowiązki urzędników krajowych;
- 7) dla ułożenia planu naukowego dla szkoły, złoży Wydział krajowy komisję biegłych: z osób fachowych, właścicieli wzorowych gospodarstw lasowych i zastępców Komitetów Towarzystw gospodarskich;
- 8) Sejm postanawia do uchwalonych już 3.000 zł. rocznie, dodawać 2.000 zł. rocznie na utrzymanie szkoły, zaś przeznaczą 3.000 zł. jednorazowo na koszta założenia tejże i upoważnia Wydział krajowy do użycia tej kwoty na wprowadzenie w życie szkoły, polecając mu zarazem wejść natychmiast w rokowania z Rządem celem uzyskania niedostającej jeszcze kwoty, jakoteż przyrzeczonych już 7.000 zł. na koszta założenia szkoły;
- 9) Wydział krajowy doloży wszelkich starań, aby rzeczona szkoła już z rokiem 1874/5 otwartą być mogła.

Wysoki Sejm uchwalił zatem założyć we Lwowie stałą, samoistną, średnią szkołę gospodarstwa lasowego, jako zakład krajowy, przyznając dwom stałym, fachowym profesorom tej szkoły charakter urzędników krajowych, przeznaczając kwotę 5.000 zł. w. a. rocznie na utrzymanie tej szkoły a kwotę 3.000 zł. w. a. jednorazowo na jej założenie i polecił Wydziałowi krajowemu dołożyć wszelkich starań, aby rzeczona szkoła już z rokiem 1874/5 otwartą być mogła.

Dla wprowadzenia w życie tej uchwały Wysokiego Sejmu i wywiązania się z otrzymanego polecenia, było zadaniem Wydziału krajowego:

I. Przeprowadzić rokowania z Ministerstwem rolnictwa w tym kierunku:

- 1) ażeby utworzyć się mająca krajowa średnia szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie wliczoną została do kategorii szkół rolniczych, dla których Ministerstwo rolnictwa przyrzeka stałą subwencję;
- 2) ażeby Ministerstwo odstąpiło od żądania, aby przyznanemu zostało delegatowi Rządu w kuratorji prawo zawieszania uchwał;
- 3) ażeby zamiast zatwierdzania nominacji profesorów tej szkoły przez Wydział krajowy mianowanych, Ministerstwo poprzestało na poprzednim porozumiewaniu się z Wydziałem krajowym;
- 4) ażeby Ministerstwo zaasygnowało przyrzeczoną subwencję 7.000 zł. w. a. na założenie tej szkoły;

II. Ułożyć plan naukowy szkoły na podstawie opinii komisji biegłych;

III. Utworzyć kuratorję z trzech osób, mianowicie: z delegata Rządu, z delegata Wydziału krajowego i z delegata Komitetu galic. Towarzystwa gospodarskiego;

IV. Mianować dwóch stałych fachowych profesorów;

V. Umieścić szkołę we własnym budynku we Lwowie z odpowiednim gruntem na szkółki leśne;

VI. Pokryć bieżące wydatki szkoły w roku 1874 ze sumy na ten cel w budżecie uchwalonej w kwocie 5.000 zł. w. a.;

VII. Ułożyć i przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia budżet szkoły na rok 1875;

VIII. Całą sprawę w taki sposób pokierować, ażeby szkoła już z roku 1874 na 1875 otwartą być mogła.

I. Rokowania z Ministerstwem.

Według reskryptów Ministerstwa rolnictwa z dnia 1. Lipca 1874 do 1. 1868 i z dnia 31. Sierpnia 1874 do l. 10124, odniosły te rokowania pomyślny skutek, albowiem przyrzekło Ministerstwo rolnictwa dla tej szkoły roczną subwencję w sumie 5.000 zł. w. a. i odstąpiło na teraz od żądania zawieszającego „veto“ dla swego delegata w kuratorji.

Również poprzestało Ministerstwo na postanowieniu Wysokiego Sejmu, że Wydział krajowy mianować ma stałych profesorów fachowych za poprzednim porozumieniem się z Ministerstwem, co w ten sposób wykonywanem będzie, iż propozycja kuratorji przesyłaną będzie Ministerstwu rolnictwa, a Wydział krajowy mianować będzie profesorów z pomiędzy tych kandydatów, przeciw którym mianowaniu Ministerstwo się nie oświadczy.

Według reskryptu Ministerstwa z dnia 1. Lipca 1874 l. 1868, została stała subwencya dla krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie w rocznej kwocie 5.000 zł. w. a. w preliminarz państwowy na rok 1875 wstawioną; subwencya zaś jednorazowa na założenie tej szkoły w sumie 7.000 zł. w. a. została już Wydziałowi krajowemu wypłaconą.

Nareszcie przyznało Ministerstwo rolnictwa uczniom szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie te wszystkie uwzględnienia, z jakich korzystają na podstawie rozporządzeń Ministerstw spraw wewnętrznych i finansów z d. 24. listopada 1857, uczniowie szkoły leśnej w Aussée (obecnie w Eulenberg) na Morawii i w Weisswasser w Czechach, co w dzienniku ustaw państwowych ogłoszonym zostało.

II. Ułożenie planu naukowego.

Dla ułożenia planu naukowego tej szkoły złożoną została w myśl uchwały Wysokiego Sejmu komisya znawców, w której skład weszli: W. Henryk Strzelecki, jako delegat Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, W. Ludwik Szumańczowski, jako delegat Towarzystwa gospodarczego w Krakowie, W. Gustaw Letner c. k. inspektor lasów, W. Karol Mikolasz c. k. radca leśny, W. Dr. Tomasz Stanecki c. k. profesor fizyki przy tutejszym uniwersytecie, W. Władysław Tyniecki profesor szkoły rolniczej w Dublanach, JO. Adam książę Sapieha właściciel dóbr, JW. Włodzimierz hr. Dzieduszycki właściciel dóbr, W. Julian Starkel członek rady szkolnej krajowej, W. Dr. Kajetan Orlecki c. k. radca Namiestnictwa i referent spraw lasowych w Namiestnictwie, nareszcie p. Dr. Paweł Skwarczyński członek Wydziału krajowego i referent spraw lasowych w Wydziale.

Komisya ta pod przewodnictwem JWgo Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego ukonstytuowana, ułożyła projekt statutu, obejmującego plan naukowy szkoły. Ten statut zastosowany do uwag Ministerstwa rolnictwa, wypowiedzianych w reskrypcie z dnia 1. Lipca 1874 l. 1868, został ostatecznie przez Wydział krajowy na dniu 24. lipca 1874 do l. 14187 uchwalonym i urzędza stosunek Dyrekcji, Kuratoryi, Wydziału krajowego i Ministerstwa, w sposób odpowiadający uchwałom przez Wysoki Sejm powziętym, jak Wysoki Sejm przekonać się raczy z treści tego statutu tu pod % załączonego.

III. Utworzenie Kuratoryi.

Prawa i obowiązki Kuratoryi bliżej określone są w powyższym statucie:

W skład téj Kuratoryi wchodzi: p. dr. Kajetan Orlecki c. k. radca Namiestnictwa i referent spraw lasowych w Namiestnictwie, jako delegat rządowy i p. Mieczysław Marassé c. k. sekretarz Namiestnictwa jako jego zastępca, p. Włodzimierz hr. Dzieduszycki jako delegat Wydziału krajowego i p. dr. Piotr Gross jako jego zastępca, — równocześnie zaprosił Wydział krajowy Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. do mianowania swego delegata i zastępcy jego, a zaraz po otrzymaniu wiadomości o mianowaniu ich przystąpi do ukonstytuowania Kuratoryi.

IV. Ciało nauczycielskie:

Dwaj stali fachowi profesorowie mają — według uchwały Wysokiego Sejmu — mieć prawa i obowiązki urzędników krajowych, dla tego należy umieścić ich jako stałych urzędników na etacie krajowym i przyznać im płacę odpowiadającą placom unormowanym w etacie dla urzędników Wydziału krajowego.

Wydział krajowy proponuje, ażeby pierwszy z tych profesorów, będący równocześnie dyrektorem zakładu, pobierał:

a) stałej płacy	2000 zł.
b) dodatku aktywalnego	360 „
c) dodatku pięcioletniego po	200 „
drugi stały profesor fachowy zaś:	
a) stałej płacy	1300 zł.
b) dodatku aktywalnego	240 „
c) dodatku pięcioletniego po	200 „

Otrzymawszy wyraźne polecenie dołożenia wszelkich starań, ażeby szkoła gospodarstwa lasowego już z rokiem szkolnym 1874/5 w życie wejść mogła, będąc zatem przynaglonym do nadania

pro wizorycznie tych dwu posad i wyznaczenia tymczasowo płacy do nich przywiązanej, zastosował się Wydział krajowy do powyższego przez się proponowanego wymiaru.

Brak fachowych, odpowiednio wykształconych ludzi, dostatecznie obeznanych z krajowymi stosunkami, spowodował Wydział krajowy do rozpoczęcia rokowań z mężami, którzy zarówno zdaniem Wydziału krajowego, jak według zasiągniętej opinii biegłych, najodpowiedniejszymi okazali się do zajęcia tych posad, t. j. z p. Henrykiem Strzeleckim lustratorem dóbr miasta Lwowa, byłym zastępcą prezesa Towarzystwa gospodarskiego i dyrektorem dotychczasowych kursów leśniczych przy akademii technicznej, — tudzież z p. Władysławem Tynieckim, profesorem umiejętności przyrodniczych i gospodarstwa lasowego przy szkole gospodarstwa wiejskiego w Dublanach. Obaj wyrazili chęć przyjęcia ofiarowanych sobie posad. Pan Henryk Strzelecki oświadczył jedynie, iż przy płacy przez nas dla dyrektora przeznaczonej, tylko wówczas poprzestać mógłby, jeżeli mu na tak długo, dopokąd nie otrzyma pierwszego pięcioletniego dodatku, wypłacanym będzie roczny dodatek do osoby w sumie 200 zł. wa.

Porozumiawszy się poprzednio z Ministerstwem rolnictwa, mianował Wydział krajowy — pro wizorycznie do uchwalenia przez Wysoki Sejm etatu profesorów przy tej szkole — na dniu dzisiejszym p. Henryka Strzeleckiego pierwszym profesorem fachowym i dyrektorem, zaś p. Władysława Tynieckiego drugim profesorem fachowym przy krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Mianowanie docentów i adjunkta nastąpi po ukonstytuowaniu się Kuratoryi w drodze przepisanej statutem organizacyjnym. Tymczasem zajmą się mianowani profesorowie przygotowaniem do otwarcia szkoły, wyszukaniem odpowiednich kandydatów na te posady, przedstawieniem ich Kuratoryi, przyjmowaniem uczniów i odbywaniem egzaminów wstępnych.

V. Pomieszczenie we własnym budynku.

Trudnem do spełnienia zadaniem, było polecenie Wysokiego Sejmu umieszczenia zakładu we własnym budynku z odpowiednim gruntem na szkółki leśne.

Wydział krajowy nie mógł w tym celu liczyć z całą pewnością, jak tylko na sumę 3000 zł. w. a. przez Wysoki Sejm uchwaloną i na subwencję przez Rząd przyrzeczoną w sumie 7000 zł. wa.; z drugiej strony zaś nie wolno mu było zwlekać z zakupieniem odpowiedniej realności, gdyż takowa odpowiednio dla celu szkoły urządzoną, a dopiero w urządzonym już budynku szkolnym nauka w jesieni bieżącego roku rozpoczętą być musiała. Nadto została subwencya rządowa Wydziałowi krajowemu dopiero na dniu 18. sierpnia 1874 wypłaconą. Chcąc zatem spełnić polecenie Wysokiego Sejmu ażeby powyższa szkoła już w roku 1874/5 otwartą została, nie pozostała Wydziałowi krajowemu inna droga, jak tylko kupić odpowiednią realność i urządzić ją, a pokrywać wyższe wydatki nad preliminowaną kwotę 3000 zł. w drodze zaliczek z funduszu krajowego, starając się jedynie o źródła, z których te zaliczki w swoim czasie zwróconemi być mogłyby. Wydział krajowy kupił w tym celu część realności pod liczbą 350 $\frac{1}{4}$ we Lwowie, położonej w najbliższem sąsiedztwie gmachu uniwersytetu i ogrodu botanicznego od p. Augusta Grabowskiego za cenę kupna w sumie 18.000 zł. w. a., wyjednał dla tej realności osobne ciało tabularne pod liczbą konskrypcyjną 937 $\frac{1}{4}$.

Realność tę uznała komisya biegłych, powołana do ułożenia planu naukowego, za odpowiednią do umieszczenia w niej szkoły gospodarstwa lasowego.

Ponieważ jednak grunt przy tej realności znajdujący się nie dozwala umieścić w niej obszernych szkólek, przeto postanowił Wydział krajowy — będąc równocześnie zarządcą dóbr fundacyjnych Winniki, należących do fundacyi stypendyjnej Głowińskiego — zezwolić na to, ażeby lasy winnickie — wszakże bez uszczerbku w dochodach — użytymi być mogły jako środek naukowy dla szkoły gospodarstwa lasowego. W tym celu uwiadamiac będzie zarząd lasów winnickich dyrekcję

szkoły o każdej przedsiębrać się mającej czynności gospodarczej i donosić jej bezzwłocznie o każdym nadzwyczajnym wypadku, w tych lasach zaszłym mającym większe znaczenie w gospodarstwie lasowym, nareszcie odbywać się będą w tych lasach na żądanie dyrektora szkoły i pod jego przewodnictwem próby w dziedzinie gospodarstwa lasowego z tem jednak ograniczeniem, ażeby obszar na ten cel przeznaczony, nie przekraczał przestrzeni 5 morgów. Komisya fachowa, powołana do ułożenia planu naukowego, uznała to zarządzenie za odpowiednie i dla szkoły wielce pożyteczne.

Wydatki w gotówce przez Wydział krajowy na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego poniesione, wynoszą:

a) Cena kupna p. Grabowskiemu dotąd wypłacona w sumie	15.000 zł. w. a.
b) wydatki poniesione na przekształcenie budynku	2.000 " " "
c) wydatki poniesione na wewnętrzne urządzenie szkoły, sprawienie sprzętów, jakoteż urządzenie muzeum	3.000 " " "
d) należytość od przeniesienia własności nabytej realności skarbowi państwa wypłacona	450 " " "
e) koszta założenia ogrodu i szkółek	300 " " "
f) do tego doliczyć wypada jeszcze sumę	3.000 " " "
jako resztującą cenę kupna p. Augustowi Grabowskiemu wypłacić się mającą po oczyszczeniu hipoteki nabytej realności.	

Suma poniesionych na ten cel i ponieść się mających wydatków wynosi 23.750 zł. w. a.

Na pokrycie tych wydatków służy:

1) Przedewszystkiem suma przez Wysoki Sejm uchwalona	3.000 zł. w. a.
2) subwencya rządowa w sumie	7.000 " " "
3) zasilek zaliczony przez c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie w sumie	2.000 " " "
4) Nadto da się prawdopodobnie zaoszczędzić ze sumy rocznych wydatków na utrzymanie szkoły w kwocie 5000 zł. przez Wysoki Sejm uchwalonej — z powodu iż szkołę tę tylko przez 4 miesiące utrzymywać wypadnie — kwotę	1.400 " " "
5) Prawdopodobny wynik składek przez Komitet c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego urządzonych na częściowe poniesienie kosztów urządzenia tej szkoły, przyniesie prawdopodobnie sumę	1.800 " " "
6) Nareszcie uzyskał Wydział krajowy w galic. kasie oszczędności promesę pożyczki na hipotekę nabytej realności w sumie 9000 zł. Potrąciwszy od niej prawdopodobne koszta zaciągnięcia, jako to: stempel skryptu, taksa intabulacyjna, rata wstępna, w sumie 450 zł., pozostaje reszta	8.550 " " "

która obrócona na pokrycie wydatków w ogólnej sumie 23.750 zł. w. a.

wystarczy na zaspokojenie reszty tych wydatków, pozostającej po zrealizowaniu wpływów przedtem wymienionych.

W ten sposób zaliczki z funduszu krajowego dane na utworzenie tej szkoły zupełnie pokrytemi być mogą.

Przy tej sposobności podnosi Wydział krajowy ofiarność c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, które przyczyniło się datkiem w sumie 2000 zł. w. a., jakoteż darowaniem dzieł traktujących o gospodarstwie lasowym na założenie biblioteki przy szkole i prócz tego zajęło się urządzeniem składki dla ułatwienia wprowadzenia tej szkoły w życie.

VI. Wydatki bieżące:

Na cele szkoły gospodarstwa lasowego przyznał Wysoki Sejm na rok bieżący sumę 5.000 zł. w. a., a gdy na kursa leśnictwa odbywające się w roku 1873/4 przy akademii technicznej, żadne wydatki z funduszu krajowego poniesionymi nie zostały; suma zaś rocznych wydatków, jakto poniżej wykazaniem jest, wynosi rocznie kwotę 10.800 zł. w. a., przeto mniema Wydział krajowy, że z powyższej sumy na roczne utrzymanie szkoły preliminowanej, tylko kwota 3.600 zł. w. a. na ten cel użytą zostanie, albowiem szkoła tylko przez czas od 1. Października do 31. Grudnia utrzymywana będzie. W tem przypuszczeniu zalicza Wydział krajowy pozostałą resztę w sumie 1.400 zł. w. a., między fundusze przeznaczone na pokrycie wydatków, poniesionych na założenie tej szkoły a właściwie na zwrócenie funduszowi krajowemu zaliczek z niego na ten cel podniesionych.

VII. Budżet za rok 1875.

Budżet na rok 1875 przedstawia się w sposób następujący:

1) Pierwszy profesor i dyrektor	2.560 zł.
2) drugi profesor	1.540 "
3) docent matematyki i fizyki	800 "
4) docent chemii	300 "
5) docent miernictwa	500 "
6) docent inżynierii	300 "
7) docent łowiectwa	100 "
8) docent ekonomii politycznej i administracji	200 "
9) docent do rysunków	400 "
10) docent do stylistyki	300 "
11) adjunkt	800 "
12) służa	300 "
13) opłata procentu i ratałna spłata kapitału w kasie oszczędności, podatki, utrzymanie lokalności i sprzętów	1.800 "
14) opał i światło	300 "
15) środki naukowe	400 "
16) drobne wydatki	200 "
	10.800 zł.

Co czyni razem sumę 10.800 zł.

Na częściowe pokrycie tej sumy służyć będzie roczna subwencya 5.000 zł. w. a., pozostałą resztę zaś pokryć wypadnie z funduszu krajowego w sumie 5.800 zł. w. a.

Budżet ten ułożony został w porozumieniu z ludźmi fachowymi, obecnie powołanymi do kierownictwa tą szkołą.

Wysokość wynagrodzenia docentom przeznaczzonego stosuje się według ilości godzin wykładu w każdym tygodniu.

VIII. Otwarcie szkoły:

Przy przychylnem współdziałaniu wszystkich czynników powiodło się Wydziałowi krajowemu pokierować tą sprawą w ten sposób, iż równocześnie z ułożeniem niniejszego sprawozdania, ogłoszono warunki przyjęcia do tej szkoły, a tem samem szkoła ta w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dniem 1. Października 1874 otwartą zostanie.

Przy tem podnieść należy, iż na wniosek Wydziału krajowego Ministerstwo zgodziło się na to, ażeby uczniowie, którzy dotychczasowy kurs leśnictwa przy akademii technicznej z dobrym skutkiem ukończyli, w bieżącym roku wyjątkowo od razu na drugi rok szkoły gospodarstwa lasowego

po wstępnym examinie przyjętymi być mogli; w ten sposób szkoła ta równocześnie w obu swych latach otwartą zostanie.

Nareszcie przedstawiamy wniosek, ażeby kwota roczna w sumie 1.000 zł. w. a. przez Wysoki Sejm przeznaczona na stypendja dla uczniów przy szkole leśnictwa, obecnie przynajmniej podwojoną została a Wysoki Sejm rozdawnictwo jej oddać raczył Wydziałowi krajowemu — z wolnością użycia części z niej stosownie do wniosków Dyrekcji i Kuratoryi na opędzanie kosztów wycieczek naukowych przez uczniów szkoły, pod dyrekcją profesorów odbywać się mających.

Przedstawiwszy w ten sposób pokrótce przebieg niniejszej sprawy, kończy Wydział krajowy wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości przebieg sprawy tworzenia średniej szkoły gospodarstwa lasowego, jako zakładu krajowego we Lwowie, a oraz:

- 1) uchwalić etat nauczycieli przy krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego, pod **A.** załączony ; **A.**
- 2) upoważnić Wydział krajowy do zaciągnięcia i podniesienia pożyczki z galic. kasy oszczędności w sumie 9.000 zł. w. a. na procent po $\frac{6}{100}$ w 27. latach umorzyć się mającej, na hipotekę realności we Lwowie pod L. 937 $\frac{1}{4}$ położonej, będącej własnością funduszu krajowego, a przeznaczonej na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego, jako też do zeznania w tym celu karty dłużnej we formie przez Dyrekcję galic. kasy oszczędności wymaganej;
- 3) uchwalić budżet krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na rok 1875 tu pod **B.** dołączony, upoważniając Wydział krajowy do przenoszenia zaoszczędzeń jednej pozycji na pokrycie przewidzieć się niedającej nadwyżki wydatków w innej pozycji i postanawiając pokryć okazujący się niedobór w kwocie 5.800 zł. w. a. z funduszu krajowego ; **B.**
- 4) wyznaczyć roczną sumę 2.000 zł. w. a. na stypendja dla uczniów krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego i na pokrycie kosztów wycieczek naukowych, do rozrządzenia Wydziału krajowego ;
- 5) polecić komisji budżetowej, ażeby powyższe sumy 5.800 zł. w. a. i 2.000 zł. w. a. wstawiła jako wydatki funduszu w budżet tego funduszu na rok 1875.

We Lwowie dnia 11. Września 1874. r.

Przewodniczący :

Leon książę Sapieha włr.

Marszałek krajowy.

Sprawozdawca :

Paweł Skwarczyński włr.

Członek Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanowił na posiedzeniu odbytem dnia 10. stycznia 1874 założyć szkołę gospodarstwa lasowego, uznając ją za zakład krajowy i polecił Wydziałowi krajowemu dolożenie wszelkich starań, aby ta szkoła już w roku 1874/5 otwartą być mogła.

Na tej podstawie i uzyskawszy pismem Jego Excelencyi pana Ministra rolnictwa, Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 1. lipca 1874 roku do l. 1868 zatwierdzenie przedłożonego planu naukowego szkoły, wydaje Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, dla galicyjskiej krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie następujący

Statut organizacyjny.

§. 1.

Cel.

Celem szkoły jest kształcić młodzież w zakresie leśnictwa, w szczególności zaś sposobić przyszłych gospodarzy lasowych, stosownie do potrzeb kraju.

§. 2.

Warunki przyjęcia.

Warunki przyjęcia są następujące :

- a) ukończenie roku 17go.
- b) przynajmniej jednoletnie zajęcie praktyczne w leśnictwie ;
- c) wykazanie się przy egzaminie wstępnym tak ustnym jak pisemnym, z posiadania wiadomości przygotowawczych, odpowiadających ukończonej niższej szkole średniej. Wymagania i sposób odbywania egzaminu, określi osobna instrukcja.

Kto ukończył z dobrym postępowaniem wyższą szkołę realną gimnazjalną, lub szkołę gospodarstwa w Dublanach, przyjęty być może z uwolnie-

niem od egzaminu wstępnego [c]. Wyjątkowo zaś, może być przez kuratoryę na wniosek dyrekcji, także od jednorocznej praktyki [b] uwolnionym, kto ukończył z dobrym postępem szkołę gospodarstwa w Dublinach. Nieposiadający kwalifikacji określonej powyższymi warunkami, lub zamierzający uczęszczać tylko na niektóre przedmioty, przyjęty być może jedynie jako uczeń nadzwyczajny.

Wolno także uczęszczać na wykłady osobom dojrzałym, jako gościom.

Gościom pragnącym być obecnymi na wykładzie, udziela pozwolenia nauczyciel za poprzednim porozumieniem się z dyrektorem.

§. 3.

Oplata.

Każdy uczeń płaci wpisowego 2 zł. w. a. Oprócz tego chesne wynoszące na kurs jeden od ucznia zwyczajnego 5 zł. w. a., od ucznia zaś nadzwyczajnego tyle razy po 50 ct. w. a. na ile godzin wykładowych tygodniowo będzie zapisany, przyczem dwie godzin rysunków liczyć się będą za jedną godzinę wykładu.

Kuratorya może uwolnić uboższego ucznia od chesnego, jeżeli z pilnością przykłada się do nauk.

Gość nie uiszcza żadnej opłaty.

Za egzamin wpisowy opłaca się taksa w kwocie 2 zł. w. a., która jest oraz wpisowem ucznia przyjętego do szkoły na podstawie pomyślnych wyników egzaminu. Wpływy powyższe należą do funduszów ogólnych szkoły.

§. 4.

Plan naukowy.

Nauka w szkole gospodarstwa lasowego trwa dwa lata i rozłożoną jest na cztery kursa pięcioletnie.

§. 5.

Rok szkolny rozpoczyna się z dniem 1. października i trwa do końca lipca. W czasie feryj trwających od pierwszego sierpnia do końca września, będą się w miarę możliwości odbywały wię-

ksze wycieczki naukowe pod przewodnictwem nauczycieli.

§. 6.

Przedmioty nauki są następujące:

- a) Matematyka elementarna;
- b) fizyka eksperymentalna i meteorologia;
- c) chemia ogólna, organiczna i nieorganiczna;
- d) miernictwo i niwelacja;
- e) zarys inżynierii leśnej z uwzględnieniem osuszenia i nawodniania;
- f) rysunki geometryczne i z wolnej ręki;
- g) zarys ekonomii politycznej, tudzież wiadomości o ustawach i przepisach dotyczących się gospodarstwa polowego i leśnego;
- h) nauka o siedlisku lasu (gleba i klimat) poprzedzona zarysem geognozyi;
- i) nauka o roślinności leśnej, poprzedzona morfologią i fizyologią roślin;
- k) nauka o zwierzętach lasom pożytecznych i szkodliwych, poprzedzona ogólnymi wiadomościami zoologii;
- l) gospodarstwo lasowe we wszystkich swoich częściach, z ogólnym zarysem historii i literatury leśnictwa;
- m) zarys łowiectwa;
- n) stylistyka biurowa z ćwiczeniami stylistycznymi w języku polskim i niemieckim.

Rozmiary każdego przedmiotu określi bliżej szczegółowy plan lekcyjny, w których przedewszystkiem ma być uwzględniony praktyczny kierunek nauki i odrębne właściwości kraju. Przedmioty wymienione pod a) b) c) d) i e), objęte będą planem lekcyjnym tylko o tyle, o ile takowe niezbędnie są potrzebne jako naukowa podstawa dla przedmiotów zawodowych.

Plan lekcyjny układa ciało nauczycielskie i daje go kuratorji do zatwierdzenia.

§. 7.

Wykłady będą się uzupełniać wycieczkami naukowymi i obowiązkowymi ćwiczeniami praktycznymi, którym w porach roku dla leśnictwa ważnych, jak najwięcej czasu poświęcić należy.

§. 8.

Język wykładowy jest polski z uwzględnieniem terminologii niemieckiej.

§. 9.

Wykłady wszystkie wraz z rysunkami, obejmują łącznie 48 — 50 godzin tygodniowo, resztę czasu przeznaczają się na repetycje odbywane w sali wykładowej, które nie mogą przekraczać 12 godzin tygodniowo i na ćwiczenia praktyczne. Wykłady i rysunki odbywają się wedle możliwości tylko w godzinach rannych, repetytorya i ćwiczenia praktyczne w godzinach popołudniowych.

§. 10.

Po upływie każdego kursu, uczeń zwyczajny poddać się winien egzaminowi ze wszystkich przedmiotów. Od postępów tak przy egzaminie jak w kursie, zawisło posunięcie się ucznia na kurs wyższy, o czem rozstrzyga ciało nauczycielskie. Na promocję ucznia wpływają także jego ćwiczenia praktyczne. Z postępów uczynionych otrzymuje uczeń świadectwo podpisane przez dyrektora i egzaminatorów.

Pilność i zdolność w wykonywaniu prac, leżących w zakresie ćwiczeń praktycznych, będą oddzielnie w świadectwie wykazane.

Po ukończeniu dwuletniego kursu, poddać się mają uczniowie egzaminowi ogólnemu ze wszystkich przedmiotów celem wykazania nabytego uzdolnienia. Z uzdolnienia przy tym egzaminie wykazanego, wydanem będzie występującym uczniom oddzielne świadectwo.

Uczeń nadzwyczajny nie zdaje egzaminu i otrzymuje tylko na żądanie świadectwo frekwencji.

§. 11.

Ciało nauczycielskie składa się :

- a) z dwóch profesorów fachowych, z których jeden jest dyrektorem szkoły;

Nauczyciele.

- b) z odpowiedniej liczby docentów do nauk przygotowawczych ;
- c) z jednego a względnie dwóch adjunktów, przydanych do pomocy profesorom fachowym.

Adjunkt obowiązany jest także odbywać wykłady.

Profesorów stałych mianuje Wydział krajowy na przedstawienie kuratoryi, za uprzednią zgodą z c. k. Ministerstwem rolnictwa.

Docentów i adjunktów powołuje kuratorya na przedstawienie dyrektora.

§. 12.

Profesorowie stali są urzędnikami krajowymi i mają prawo i obowiązki określone ustawą służby krajowej z 26. marca 1866 r. o ile takowa do nich może być zastosowaną. Płace ich ustanowi osobny etat.

Wysokość wynagrodzenia dla adjunktów i docentów, oznacza Wys. Sejm na podstawie wniosków Wydziału krajowego, opartych na zdaniu kuratoryi.

§. 13.

Kierownikiem naukowym szkoły i przełożonym bezpośrednim ciałem nauczycielskiego i uczniów, jest dyrektor. •

Dyrektor jest odpowiedzialnym za rozwój szkoły, porządek i karność. W sprawach odnoszących się do zwyczajnego zarządu szkoły w obrębie zatwierdzonego preliminarza, znosi się dyrektor bezpośrednio z Wydziałem krajowym : we wszystkich innych sprawach z kuratoryą szkoły.

Sprawy wewnętrzne dotyczące się nauki i karności, załatwia na posiedzeniach pod przewodnictwem dyrektora ciało nauczycielskie. Dyrektorowi wolno jednakże albo zawiesić wykonanie uchwały ciała nauczycielskiego, albo odmiennie od niej sobie postąpić, winien jednak równocześnie przedłożyć sprawę do rozstrzygnięcia kuratoryi.

Dyrektor.

§. 14.

Kuratoria.

Bezpośredni nadzór nad szkołą sprawuje kuratoria, złożona z trzech członków, a mianowicie: delegata c. k. Rządu, delegata Wydziału krajowego i delegata c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego. Każdy członek ma zastępcę.

Zadaniem kuratorii będzie w szczególności:

- a) Układać corocznie na podstawie wniosków dyrektora, projekt preliminarza zwykłych wydatków na szkołę i przedkładać go Wydziałowi krajowemu;
- b) Przedkładać Wydziałowi krajowemu wnioski i plany dotyczące się potrzeb preliminarzem nieprzewidzianych, a mających na oku rozwój i ulepszenie szkoły;
- c) Powoływać docentów i adjunktów na przedstawienie dyrektora za potwierdzeniem Wydziału krajowego;
- d) Zatwierdzać plany lekcyjne szkoły;
- e) Rozstrzygać w wypadkach przewidzianych w §§. 3. i 13. Kuratorom wolno bywać każdej chwili na wykładach i brać udział w wybieżkach szkoły celem przekonania się, czyli i jak plan lekcyjny jest wykonany.

Uwagi w tym względzie mogą być czynione tylko pisemnie na ręce dyrekcji i pochodzić mają od całej kuratorii.

Kuratoria ma również przedstawiać Wydziałowi krajowemu swoje zapatrywania i wnioski, dotyczące się naukowego kierunku szkoły i działania jej nauczycieli.

§. 15.

Stosunek Wydziału krajowego do szkoły.

Nadzór zwierzchniczy nad szkołą wykonuje Wydział krajowy.

Do jego zakresu działania należy w szczególności zatwierdzanie zarządzeń kuratorii, dotyczących się powoływania docentów i adjunktów, bezpośrednia dyspozycja funduszami szkoły w zakresie preliminarza, stanowienie o potrzebach nadzwyczajnych, o ile takowe mogą być pokryte funduszami krajowymi, oddanymi pod rozporządzenie Wydziału krajowego.

W sprawach większej wagi, a mianowicie w sprawach zmiany niniejszego statutu, użycia subwencji państwowej i mianowania nauczycieli fachowych, porozumiewa się Wydział krajowy z c. k. Ministryum rolnictwa.

Wydział krajowy działa po wysłuchaniu wniosków kuratorji jedynie w sprawach potocznych, dotyczących się zwyczajnego zarządu szkoły w zakresie preliminarza wchodzi w bezpośredni stosunek z dyrekcją.

§. 16.

Regulamin.

Regulamin osobny określa szczegółowo tak porządek wewnętrzny szkoły, jak prawa i obowiązki dyrektora i ciała nauczycielskiego; niemniej stosunek władz zwierzchniczych pomiędzy sobą i do dyrekcji szkoły.

Z Rady Wydziału krajowego
Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielk. Księstwa Krakowskiego.

We Lwowie, dnia 24. lipca 1874 r.

E t a t

osób i plac grona nauczycielskiego przy krajowej średniej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Grono nauczycielskie krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego składa się:

- I. z dwu stałych profesorów fachowych, z których jeden jest równocześnie dyrektorem zakładu;
- II. z ośmiu docentów i jednego adjunkta.

I.

1) Stali profesorowie fachowi tej szkoły krajowej, są urzędnikami krajowymi, ze wszystkimi prawami i obowiązkami określonymi w ustawie służby krajowej i uchwale Wys. Sejmu o etacie i placach urzędników i sług Wydziału krajowego z d. 3. stycznia 1874.

2) Pierwszy profesor fachowy, a równocześnie Dyrektor zakładu pobierać będzie roczną stałą płacę w kwocie 2.000 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie 360 „
i dodatek pięcioletni w rocznej kwocie 200 „

3) Drugi profesor fachowy pobierać będzie roczną stałą płacę w kwocie 1.300 zł.
dodatek aktywalny w rocznej kwocie 240 „
dodatek pięcioletni w rocznej kwocie 200 „

4) Dodatek pięcioletni nadany będzie przez Wydział krajowy każdemu z tych profesorów podług powyżej wyrażonej stopy jeżeli tenże spełni na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie.

Służba pełniona przy innych urządach lub szkołach nie krajowych chociażby przyjętą została

do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu profesorowi na tej samej posadzie częściej jak trzy razy, t. j. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na płacę udzielane na podstawie §. 37 ustawy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

5) Dodatek aktywalny nie może być policzony do emerytury.

6) Co do dyet należy stosować się do §. 9 Uchwały Sejmowej z dnia 9. stycznia 1874.

II.

7) Adjunkt dodany do pomocy profesorom fachowym nie jest stałym urzędnikiem krajowym, i pobierać będzie roczną płacę w kwocie 800 zł. w. a. bez żadnych dodatków i bez prawa do emerytury.

8) Również i docenci nie są urzędnikami krajowymi i pobierać będą następnę wynagrodzenie:

a) docent matematyki i fizyki w rocznej sumie	800 zł.
b) docent chemii w rocznej sumie	300 „
c) docent miernictwa w rocznej sumie	500 „
d) docent inżynieryi w rocznej sumie	300 „
e) docent łowiectwa w rocznej sumie	100 „
f) docent ekonomii politycznej i administracyi w rocznej sumie	200 „
g) docent rysunku w rocznej sumie	400 „
h) Docent stylistyki w rocznej sumie	300 „

9) Stanowisko adjunkta i docentów, ich prawa i obowiązki określają bliżej statut organizacyjny szkoły i instrukcja na podstawie tego statutu wydać się mająca.

Alegat B.

Budżet

krajowej średniej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie na r. 1875.

Wydatki.

A. Roczne płace.

1) Pierwszy profesor fachowy i Dyrektor	2.560	zł. w. a.
2) Drugi profesor fachowy	1.540	" "
3) Docent matematyki i fizyki	800	" "
4) Docent chemii	300	" "
5) Docent miernictwa	500	" "
6) Docent inżynierii	300	" "
7) Docent łowiectwa	100	" "
8) Docent ekonomii politycznej i administracji	200	" "
9) Docent rysunków	400	" "
10) Docent stylistyki	300	" "
11) Adjunkt	800	" "
	<hr/>	
Razem	7.800	zł. w. a.

B. Inne wydatki.

12) Służba	300	zł. w. a.
13) Opłata procentów kasie oszczędności ratalną spłatą kapitału, podatki, utrzymanie realności i sprzętów	1.800	" "
14) Opał i światło	300	" "
15) Środki naukowe	400	" "
16) Wydatki kancelaryjne i inne drobne	200	" "
	<hr/>	
Razem	3.000	" "
co czyni sumę	10.800	zł. w. a.

Pokrycie.

a) Subwencja rządowa	5.000	zł. w. a.
b) Dotacja z funduszu krajowego	5.800	" "
	<hr/>	
Razem	10.800	zł. w. a.

